

KANSALAI SPULSSI 6_2021

Valtioneuvoston kanslia on tilannut Tilastokeskukselta nopealla aikataululla toistaiseksi toistettavan Kansalaispulssi-kyselyn liittyen mm. viranomaisten toimintaan ja viestintään sekä vastaajan omaan mielialaan ja tulevaisuuden odotuksiin.

Kysely toteutetaan verkkokyselynä kolmen viikon välein. Verkkolomake tehdään Webropolilla ja kyselyyn on mahdollista vastata älypuhelimien kautta. Keruun päätyttyä aineisto ajetaan Webropolin järjestelmästä Tilastokeskuksen tutkijoiden koneille tarkistettavaksi ja käsiteltäväksi. Aineistonkeruu toteutetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Otoksen muodostaminen ja rakenne

Vuoden 2021 kuudennen tiedonkeruun otos muodostettiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen ja suomalaisten matkailututkimukseen ajalla 12.2. – 24.2.2021 vastanneista mannersuomalaisista kohdehenkilöistä. Otoksessa oli yhteensä 2 768 henkilöä, joille oli ajantasainen ja kriteerit täyttävä puhelinnumero (ainoa tai oikeaksi todettu, eikä salaiseksi merkitty, matkapuhelinnumero).

Em. tutkimusten otokset poimitaan ositetulla satunnaisotannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta. Tutkimukset toteutetaan puhelin- ja verkkokeruina, joissa samaa henkilöä haastatellaan yhdestä viiteen kertaa.

Tiedonkeruu

Lomake

Kyselyn sisältö toistuu kierroksittain melko samanlaisena. VNK toimitti Tilastokeskukselle kysymykset ja lomaketta muokattiin yhteistyössä. Verkkolomakkeen testaamiseen osallistui Tilastokeskuksen tutkijoiden lisäksi tilaaja. Kysymykset käännettiin Tilastokeskuksessa ruotsin- ja englanninkielelle.

Tiedonkeruun kulku, vastausosuus ja kato

Otokseen kuuluville lähetettiin tekstiviestillä kutsu ja henkilökohtainen suoralinkki verkkolomakkeelle. Samassa tekstiviestissä oli linkki Tilastokeskuksen tiedonkeruusivulle, jolla vastaajia informoidaan mm. tietosuojaan liittyvistä asioista. Tiedonkeruusivuilla on myös linkki tilaajan laatimaan tietosuojaselosteeseen. Muistutusviestit lähetettiin vastaamattomille vappuaaton takia jo seuraavana päivänä sekä viimeisen päivän aamuna. Suurin osa vastauksista saatiin ensimmäisten kolmen vuorokauden kuluessa.

Taulukko 1: Kenttäaika ja vastausosuudet kierroksittain vuonna 2021

Kierros	Kenttäaika	Otos	Hyväksytyt vastaukset	Lopullinen vastausosuus
1. kierros	13. - 18.1.2021	2 428	1 187	48,9
2. kierros	3. - 8.2.2021	2 578	1 343	52,1
3. kierros	24.2. - 1.3.	2 840	1 510	53,2
4. kierros	17.3. - 22.3.	2 850	1 465	51,4
5. kierros	7. - 12.4.	2 625	1 287	49,0
6. kierros	28. - 3.5.	2 768	1292	46,7

Aineiston toimittaminen

Aineisto toimitettiin asiakkaalle CSV-muodossa sekä suorat jakaumat Excel-taulukoina. Vastaajien avoimet kommentit toimitettiin sellaisinaan taulukoiden liitteenä.

Vastaajat

Kyselyn otoksessa mukana olleet ovat ensin vastanneet työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen tai suomalaisten matkailututkimukseen ja toisekseen vastaamalla suostuneet jatkotutkimukseen.

Liitteen 1 taulukosta nähdään, miten vastanneet jakautuvat väestöryhmittäin. Naiset vastasivat tälläkin kierroksella huomattavasti aktiivisemmin kuin miehet. Ikäryhmittäin heikoiten vastasivat alle 30-vuotiaat. Aineistossa on havaittavissa koulutukseen liittyvä osallistumattomuuden trendi, joka näkyy siinä, että perusasteen varassa olevat vastasivat hieman heikommin kuin korkea-asteen koulutuksen omaavat. Tämä trendi vaikuttaisi korostuvan verkkotiedonkeruussa.

Painotus

Vastausaineisto (1 292 henkilöä) painotettiin vastaamaan tutkimuksen perusjoukkoa (15-74 – vuotiaat mannersuomalaiset) ja painotuksessa väestötietoina käytettiin huhtikuun alun tietoja (4 087 475 henkilöä). Aineiston kullekin vastanneelle muodostettiin korottava ja vastauskatoa oikaiseva estimoitipaino (muuttuja PAINO). Korottavuus mahdollistaa sen, että laskettaessa kokonaismääräestimaatteja tulokset ovat tarkastelussa kohdeperusjoukon tasolla. Tällöin painokerroin voidaan tulkita niin, että tutkimukseen osallistunut henkilö edustaa painonsa osoittaman määrän henkilöitä perusjoukossa.

Aineiston painotuksen lähtökohtana oli peruspainot, jotka muodostettiin jakamalla perusjoukon koko vastanneiden määrällä, eli peruspainoiksi muodostui kaikille vastanneille $4\,087\,475 / 1\,292$. Painojen kalibroinnissa peruspainoja muunnettiin niin, että painojen avulla kyselyyn vastanneet edustavat perusjoukkoa käytettyjen kalibroitimuuttujien suhteen. Kalibroitimuuttujina (liite 2) olivat sukupuoli, alue, 10-vuotisikäryhmä ja koulutusaste. Kalibrointiin käytettiin SAS-makro-ohjelmaa (Ranskassa kehitetty CALMAR2-makro).

Tulokset

Tulokset ovat Excel-taulukossa suorina jakaumina sisältäen soluttaiset vastaajien lukumäärät, painotetut vastaajamäärät (estimaatit) ja riviprosentit (prosenttiosuudet).

LIITE 1 Kansalaispulssi 4_2021 -kysely. Otos, vastanneet ja vastausosuudet eri väestöryhmissä.

	Otos	Vastanneet	Vastaus-%
Yhteensä	2 768	1 292	46.7
Sukupuoli			
Mies	1388	584	42.1
Nainen	1380	705	51.1
Muu		3	
Ikäryhmä			
15-19 -vuotiaat	96	35	36.5
20-24 -vuotiaat	146	57	39.0
25-29 -vuotiaat	204	75	36.8
30-34 -vuotiaat	204	88	43.1
35-39 -vuotiaat	241	102	42.3
40-44 -vuotiaat	222	102	45.9
45-49 -vuotiaat	236	109	46.2
50-54 -vuotiaat	224	111	49.6
55-59 -vuotiaat	284	154	54.2
60-64 -vuotiaat	306	153	50.0
65-69 -vuotiaat	303	168	55.4
70-74 -vuotiaat	302	138	45.7
Maakunta			
Etelä-Karjala	46	27	58.7
Etelä-Pohjanmaa	114	39	34.2
Etelä-Savo	59	20	33.9
Kainuu	29	9	31.0
Kanta-Häme	79	43	54.4
Keski-Pohjanmaa	35	23	65.7
Keski-Suomi	140	56	40.0
Kymenlaakso	69	26	37.7
Lappi	77	29	37.7
Pirkanmaa	284	141	49.6
Pohjanmaa	76	30	39.5
Pohjois-Karjala	106	42	39.6
Pohjois-Pohjanmaa	221	97	43.9
Pohjois-Savo	148	70	47.3
Päijät-Häme	82	44	53.7
Satakunta	131	52	39.7
Uusimaa	809	413	51.1
Varsinais-Suomi	250	114	45.6

LIITE 2. Kalibrointimuuttujat

Sukupuoli

1 = Mies

2 = Nainen

Alue muodostettiin suuralueista (pois lukien Ahvenanmaan maakunta)

1 = Helsinki-Uusimaa

2 = Etelä-Suomi

3 = Länsi-Suomi

4 = Pohjois- ja Itä-Suomi

10-vuotisikäryhmä

15 - 24

25 - 34

35 - 44

45 - 54

55 - 64

65 - 74

Koulutusaste

1 = Perusaste

2 = Toinen aste

3 = Korkea-aste